

Not: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun “Yerel yönetimlerin sorumluluğu” başlıklı ek 1 inci maddesi ile Hayvanların Korunması Hakkında Uygulama Yönetmeliği ve Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 93) (5199 Sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar) çerçevesinde yapılan harcamalar hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-15594922

21.05.2026

Konu : (GÖRÜŞ) 5199 Sayılı Kanun Kapsamında
Yapılan Harcamalar Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) tarihli ve sayılı yazı.
b) tarihli ve sayılı yazı.
c) Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.04.2026 tarihli ve E-42013280-230.99-4710511 sayılı yazısı.

...Belediye Başkanlığından alınan ilgi (a) yazıda özetle; Belediyede görevli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında görev yapan veteriner hekimlere ödenen ücretler ile 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında doğrudan hizmet alım yöntemi ile belediye personel şirketi çalışanlarından Veteriner İşleri Müdürlüğünde görev yapan hayvan yakalama ekibi, hayvan bakım ve temizlik personeli, yardımcı hizmetlerde çalışan personele ödenen ücretlerin 5199 sayılı Kanun'un “Belediyeler 31/12/2028 tarihine kadar birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak, rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek ve sahipsiz hayvanlara sahiplendirilinceye kadar bakmak için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.” hükmü kapsamında yer alıp almadığı,

...Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'nden alınan ilgi (b) yazıda ise; memur, sözleşmeli veya diğer statülerde istihdam edilen veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri/teknisyeni, hayvan bakıcısı ve diğer bakım personeline ait maaş, fazla mesai, SGK primi ve yan ödemeler gibi personel giderlerinin; hayvan maması, aşı, ilaç, tıbbi sarf ve operasyon malzemeleri, temizlik ve dezenfeksiyon ürünleri ile çip ve kayıt ekipmanları gibi malzeme alımlarının; bakımevi yapımı, tadilatı ve kapasite artırımı giderleri ile klinik ekipman, kafes, kulübe ve benzeri demirbaş alımlarının; hayvan toplama ve nakil aracı alımı veya kiralanması ile bunlara ilişkin yakıt ve bakım-onarım giderlerinin; kısırlaştırma, tedavi, rehabilitasyon ve mama teminine yönelik hizmet alımlarının; doğal yaşam alanı oluşturulması, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, sahiplendirme organizasyonları, yazılım ve kayıt sistemi giderleri ile elektrik, su ve ısınma gibi işletme giderlerinin ve benzeri nitelikteki diğer harcamaların, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında ayrılması zorunlu ödenekten karşılanıp karşılanamayacağı

hususlarında tereddüde düşüldüğünden bahisle Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun “Yerel yönetimlerin sorumluluğu” başlıklı ek 1 inci maddesinde; “Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan belediyeler, sahihsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve sahiplendirilinceye kadar bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ile il özel idareleri ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Bakımevlerine alınan hayvanlar Bakanlık veri sistemine kaydedilir. Rehabilite edilen köpekler, sahiplendirilinceye kadar hayvan bakımevlerinde barındırılır.

Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan belediyeler bakımından, geçici 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kaynağı ayırmayan belediye başkanı ve meclis üyeleri ile ayrılan kaynağı hayvan bakımevi kurmak, sahihsiz hayvanları toplamak, rehabilitate etmek veya sahiplendirilinceye kadar bakmak için sarf etmeyen ya da bu kaynağı başka amaçlar için sarf eden belediye başkanı ve belediye yetkililerine altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.” hükmü,

Geçici 4 üncü maddesinde; “Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan belediyeler 31/12/2028 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla ve mevcut bakımevlerinin koşullarını iyileştirmekle yükümlüdür.

Belediyeler 31/12/2028 tarihine kadar birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak, rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek ve sahihsiz hayvanlara sahiplendirilinceye kadar bakmak için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Belediyelerce bu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen oranların üzerinde yapılan harcamaların yüzde 40’ı, tevsik edilmesi kaydıyla ilgili belediyeye Hazine ve Maliye Bakanlığınca aktarılır. Ancak, aktarılacak tutar hiçbir şekilde ikinci fıkrada belirlenen oranların yüzde 40’ını geçemez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2025 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırarak zorundadır.” hükmü yer almaktadır.

Hayvanların Korunması Hakkında Uygulama Yönetmeliğinin “Yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7 nci maddesinde yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları ayrıntılı bir şekilde işlenmiş olup birinci fıkranın (p) bendinde; “(1) Yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları şunlardır:

...
p) Hayvan bakımevinin ve doğal yaşam alanlarının kapasitelerinin ildeki sahihsiz köpek sayısına kıyasla yeterli olduğuna il hayvanları koruma kurulunca karar verilmeye kadar 5199 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında ayırmak zorunda oldukları mali kaynağın asgari %50’sini hayvan bakımevi ile doğal yaşam alanı yapımına veya mevcutlarının kapasitesini arttırmaya harcamak...” hükmüne yer verilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 93) (5199 Sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar)’nin “Harcamaların mali tablolarında gösterilmesi” başlıklı 4 üncü maddesinde; “(1) Belediye, Kanun kapsamında ayırması gereken ve kullanılan kaynağa ait ödeneğini ve harcamalarını “05.9.9.10-5199 sayılı Kanun Kapsamında Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonuna İlişkin Hizmetler” fonksiyonel kodunda takip eder.

(2) Gerçekleşen harcamaların muhasebe işlemleri, 27/5/2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilir.

(3) Belediyelerin, Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında yürütmekte oldukları hizmetlere ilişkin birlik kurması ya da kurulmuş olan birliğe üye olması durumunda bu birliğe aktarılacak katılma payları, üyelik aidatları ya da birlik giderine katılmak için yapılan katkı harcamaları birinci fıkrada belirtilen fonksiyonel kodda takip edilir. Bu fıkra kapsamında yapılan harcama tutarının tamamı bu Tebliğe göre hesaplamaya dahil edilir.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan Bakanlığımızın 25.02.2025 tarihli ve 11841804 sayılı genel yazısında; “... Anılan düzenlemeler gereğince belediyeler tarafından 2024 yılında hazırlanan bütçelerde hayvan bakımevleri kurmak, rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek ve sahipsiz hayvanlara sahiplendirilinceye kadar bakmak için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinden ilgisine göre ayrılan binde 5 ve binde 3 ödeneklerin 05.9.9.10-5199 Sayılı Kanun Kapsamında Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonuna İlişkin Hizmetler fonksiyonel kodunda izlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple daha önceden tanımlanmış bu amaçlı ödeneklerin 05.9.9.10-5199 Sayılı Kanun Kapsamında Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonuna İlişkin Hizmetler fonksiyonel koduna aktarma işleminin yapılması, var ise yapılmış harcamalara ilişkin muhasebe kayıtlarının da bu fonksiyonel kod kullanılarak düzeltilmesi gerekmektedir. Söz konusu aktarma işlemi idarenin ödenek ihtiyacından değil, mevzuata uygunluk gereği yapılacağından fonksiyonel kod düzeyine bakılmaksızın üst yönetici onayı ile yapılabilecektir.

Diğer taraftan 2025 yılında hazırlanacak bütçelerin performans esaslı program bütçe sistemine göre yapılacağı, yukarıda bahsi geçen ödeneklerin "Sokak hayvanlarının rehabilitasyonu" faaliyetinde izlenmesi gerekmektedir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Öte yandan Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgi (c) yazısında; "Memur, sözleşmeli veya diğer statülerde istihdam edilen veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri/teknisyeni, hayvan bakıcısı ve diğer bakım personellerine ait maaş, fazla mesai, SGK primi ve yan ödemeler gibi personel giderlerinin ilgili personelin Kanun kapsamında sayılan işler doğrultusunda istihdam edildiğine ilişkin kanıtlayıcı belgelerin sunulması koşuluyla 5199 sayılı Kanununun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında karşılanabileceği değerlendirilmektedir. Diğer taraftan hayvan toplama ve nakil aracı alımı veya kiralanması ile bunlara ilişkin yakıt ve bakım-onarım giderlerinin, kısırlaştırma, tedavi, rehabilitasyon ve mama teminine yönelik hizmet alımlarının, doğal yaşam alanı oluşturulması, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, sahiplendirme organizasyonları, yazılım ve kayıt sistemi giderleri ile elektrik, su ve ısınma gibi işletme giderlerinin ve benzeri nitelikteki diğer harcamaların 5199 sayılı Kanununun Geçici 4 üncü maddesi uyarınca ayrılması zorunlu ödenekten karşılanabileceği ayrıca uygulamada karşılaşılan tereddütlerin giderilebilmesi amacıyla 2026 yılında uygulanacak performans esaslı bütçe sisteminde 5199 sayılı Kanununun Geçici 4 üncü maddesi uyarınca yapılan harcamaların hangi kodda izlenmesi gerektiğine dair duyurunun da yapılmasının önem arz ettiği değerlendirilmektedir." ifadelerine yer verilmiştir.

Ayrıca mahalli idareler bütçe hazırlık süreçlerini Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine ve Bakanlığımızca yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe Hazırlama Rehberine göre yürütmekte olup cari yılda hazırlanacak bütçeler gelecek yılın bütçesini ve sonraki iki yılın tahminini oluşturmaktadır. Diğer taraftan belediyeler kesin hesap işlemlerini de 5393 sayılı Belediye Kanunu ve mezkur Yönetmelik çerçevesinde yürütmektedirler. Bu çerçevede belediye bütçesine Kanunen konulacak ödeneklerin hesabında kesinleşmiş en son yıl bütçe gelirlerinin kullanılmasının gerekli olduğu hallerde cari yılda hazırlanan ve gelecek yıl bütçesine konulacak ödenek yetkili karar organınca en son kesinleştirilmiş kesin hesap verilerine göre yapılır.

Yukarıda yer alan hükümlerin değerlendirilmesi neticesinde; büyükşehir belediyelerinin, il belediyelerinin ve nüfusu yirmi beş bini aşan belediyelerin 31/12/2028

tarihine kadar sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve sahiplendirilinceye kadar bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevlerini kurmakla ve mevcut bakımevlerinin koşullarını iyileştirmekle yükümlü olduğu, bu yükümlülüğü yerine getirebilmek için büyükşehir belediyeleri kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde üçü, diğer belediyeler binde beşi oranında bütçelerine kaynak ayırması gerektiği, söz konusu kaynağın/ödenegin amacı dışında kullanılamayacağı ve bahsi geçen kaynağın "05.9.9.10-5199 Sayılı Kanun Kapsamında Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonuna İlişkin Hizmetler" fonksiyonel kodunda izlenmesi gerektiği, bununla birlikte mezkûr kaynağın 2025 yılında hazırlanan ve 2026 yılında uygulanacak bütçelerde performans esaslı program bütçe sistemine göre yapılacağı, dolayısıyla yukarıda belirtilen ödenegin "Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu" faaliyetinde izlenmesi gerektiği, ayrıca belediye bütçeleri yapım sürecinin, bütçenin uygulandığı yıldan bir önceki yılda yapılması nedeniyle 2026 yılı bütçesi için ayrılması gereken söz konusu kaynağın/ödenegin 2024 yılı kesin hesabı verilerine göre hesaplanması gerektiği,

Öte yandan, ödenegin içeriğinin 5199 sayılı Kanun ve Hayvanların Korunması Hakkında Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen görevlerde harcanacak tutarlardan oluştuğu, bu çerçevede somut olaylarda bahsi geçen ödemelerin tamamının bahsi geçen Kanun ve Yönetmelik ile verilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılması durumunda belirtilen ödemelerin ayrılacak zorunlu kaynaktan sayılması ve mezkûr faaliyete kaydedilmesi gerektiği

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereği:

..... VALİLİĞİNE (Çevre, Şehircilik ve İklim
Değişikliği İl Müdürlüğü)

..... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

.... VALİLİĞİNE (Çevre, Şehircilik ve
İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)